

Τώρα σείζω τὰ δέρεά μου καὶ κόπτω τ' ἄλεσιδιᾶ
 Τραπ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄλυσι 1. 2) Χρυσοῦν ἄλυσσοει-
 δὲς κόσμημα τοῦ λαιμοῦ, περιδέραιον Θράκ. Ἴων. (Κρήν.)
 Κάρι. 3) Τεσσαράκοντα κυκλῖα, ἥτοι κύκλοι νήμα-
 τος Μέγαρ. Πβ. ἀγκῶνας 4, ἄλυσίδα 2, κούκλα,
 σκουλλί. 4) Ἡ τελευταία ὑποδιαίρεσις τῆς τολύ-
 πης τοῦ νήματος τῆς λεγομένης κούκλας ἔχουσα περὶ
 τὰ πεντήκοντα νήματα εἰς κύκλους Μακεδ. (Χαλκιδ.) Πβ.
 δεκάδι. 5) Οἱ κύκλοι ἐν γένει τοῦ νήματος πολλαχ.
 Συνών. βροχίδι. 6) Ἡ τολύπη, ἡ ὁποία στριβομένη
 ὀλίγον διὰ τῆς ἀτράκτου περιελίσσεται εἰς τὸν πῆχυν
 τῆς χειρὸς καὶ ἔπειτα γνέθεται Κρήτ.

άλυσιδιὰ ἡ, ἀμάρτ. ἄλυσιδιὰ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδι.

Ἄλυσις : Ἄσμ.

Ἐννεὰ κλωστὲς χρυσᾶ γέρνει ἄνω τῆς τσεφαλῆς τῆς
 τοῦ δώδεκα ἄλυσιδιᾶς διαμάσκαλα τὲς βάλ-λει

(χρυσᾶ ἐνν. νομίσματα, διαμάσκαλα = ὑπὸ τὴν μασχάλην)
 Κύπρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄλυσι 1.

άλυσιδιάζω Κρήτ. Νάξ. (Κορων.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδι. Παρὰ Βλάχ. ἡ μετοχ. ἄλυσι-
 διασμένος.

1) Σχηματίζω κυκλῖα, ἥτοι κύκλους τοῦ νήματος, τὸ
 ὅποιον πρόκειται νὰ βάλω εἰς τὸν ὑφαντικὸν ἱστὸν Κρήτ.
 Συνών. ἀναλέγω. 2) Περνῶ τὰ νήματα εἰς τὸ λεγόμε-
 νον *μιτόχτενο* Κρήτ. : Ἄλυσιδιάζω γιὰ νὰ φάνω ἓνα χεράμι.

3) Συνδέω διὰ σχοινίου τοὺς βοῦς καὶ ἄλωνίζω Κρήτ.
 Πβ. ἄλυσιδώνω, ἄλυσσοδένω, ἄλυσώνω.

άλυσιδίτσα ἡ, σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδα διὰ τῆς παραγωγικῆς
 καταλ. -ίτσα.

Μικρὰ ἄλυσις. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄλυσιδάκι 1.

άλυσιδοδεμένος ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδα καὶ τοῦ δεμένος μετοχ.
 τοῦ ρ. δένω.

Ὁ δι' ἀλύσεων δεμένος : Ἄσμ.

Γλυτώσετε τὰ μέλη μου τ' ἄλυσιδοδεμένα.

άλυσιδοκόμματα τά, Πόντ. (Τραπ.) ἄλυσσοδόμ-
 ματα Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλυσίδι καὶ κομμάτι.

Τεμάχια ἀλύσεως : Ἄσμ.

Ἄσ' τ' ἄλυσιδοκόμματα ἔναν' ἑς σὸ δέρε' ἐπῆρην,
 δίλινους ἀπέμπρ' ἐσκότωσεν καὶ μύριους ἀποπίσω
 Τραπ.

Μὲ τ' ἄλυσσοδόμματα ἡγρούλεψεν τὸν λαόν ἄτ'
 (ἡγρούλεψεν = κατέστρεψε) Κερασ.

άλυσιδοπλεμένος ἐπίθ. Κρήτ. ἄλυσιοπλεμένος
 Κάρι. ἄλυσιοπ-πλεμένος Κάρι.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδα καὶ τοῦ πλεμένος μετοχ.
 τοῦ ρ. πλέκω, παρ' ὃ καὶ π-πλέκω.

Ὁ ἔχων τοὺς πλοκάμους πλεγμένους ὡς ἄλυσιν, ἐπὶ
 γυναικὸς : Ἄσμ.

Ἄνοιξε πόρτα τοῇ ξανθῆς, πόρτα τοῇ μαυρομμάτας,
 πόρτα τοῇ γαϊτανόφρουδης, τὸ ἄλυσιδοπλεμένης
 Κρήτ.

Ἐχει μὴν κόρην ὁμορφήν, ξανθὴν καὶ μαυρομμάτα,
 καὶ γα- καὶ γατανόφρουδην καὶ ἄλυσιοπ-πλεμένην

(ἡ ἐπανάληψις τῶν συλλαβῶν καὶ καὶ γα- διὰ μετρικὴν
 ἀνάγκην) Κάρι. Συνών. ἄλυσιοπ-πλεμένος.

άλυσιδοπούλλα ἡ, ἀμάρτ. ἄλ'σ'δουπούλλα Ἡπ.
 (Χουλιαρ.) ἄλ'σ'δούλλου τό, Ἡπ. (Χουλιαρ.) ἄλ'σ'δου-
 πούλλ' Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδα διὰ τῆς παραγωγικῆς
 καταλ. -πούλλα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ. Τὸ ἄλ'σ'δού-
 π'λλου καὶ ἄλ'σ'δουπούλλ' ἐκ τῶν ἁμαρτ. τύπ. ἄλυσι-
 δόπουλλο καὶ ἄλυσιδοπούλλι.

Μικρὰ ἄλυσις. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄλυσιδάκι.

άλυσιδούλλης ὁ, ἀμάρτ. ἄλ'σ'δούλλ'ς Ἡπ. (Χου-
 liar.) Θηλ. ἄλυσιδούλλα πολλαχ. ἄλ'σ'δούλλα Ἡπ.
 (Χουλιαρ.) Οὐδ. ἄλ'σ'δούλλ' Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδα διὰ τῆς παραγωγικῆς
 καταλ. -ούλλης.

Ἄλυσιδοπούλλα, ὁ ἰδ.

άλυσιδοχτισμένος ἐπίθ. Αἰγιν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδα καὶ τοῦ χτισμένος μετοχ.
 τοῦ ρ. χτίζω.

Ὁ κατὰ τὴν οἰκοδόμησίν του συνδεθεὶς μὲ ἀλύσεις,
 ἐπομένως στερεός, ἐπὶ πύργου : Ἄσμ.

Πύργος ἄλυσιδοχτιστός τὸ ἄλυσιδοχτισμένος.

(πλίγητος = ἐπνίγη). Συνών. ἄλυσιδοχτιστός.

άλυσιδοχτιστός ἐπίθ. Αἰγιν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδα καὶ τοῦ ἐπίθ. χτιστός.

Ἄλυσιδοχτισμένος, ὁ ἰδ.

άλυσίδωμα τό, Λεξ. Δεξ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἄλυσιδώνω.

Τὸ δέσιμον δι' ἀλύσεων. Συνών. ἄλυσσοδέσιμον.

άλυσιδώνω Ἀπουλ. (Καλημ.) Ἡπ. Κρήτ. — Λεξ.
 Δεξ. Περίδ. Βυζ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἄλυσιδῶ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Δένω τινὰ δι' ἀλύσεως ἔνθ' ἄν. 2) Συνδέω,
 συζευγνύω τοὺς βοῦς πρὸς ἀλώνισμα Κρήτ.

Πβ. ἄλυσιδιάζω, ἄλυσσοδένω, ἄλυσώνω.

άλυσιδωτὸς ἐπίθ. Ἡπ. Κρήτ. κ.ά. — Λεξ. Πόππλετ.
 Μ. Ἐγκυκλ.

Τὸ μεταγεν. ἐπίθ. ἄλυσιδωτός.

Ὁ πλεγμένος ἐν εἴδει ἀλύσεως ἔνθ' ἄν. : Ἄσμ.

Βάνουν κατάρτια μπρούζινα, ἀντένες σιδερένιες,
 βάνουν σκοινιά ἄλυσιδωτά, παννιά ζωγραφισμένα
 Ἡπ.

άλυσσοδένω σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἄλ'σουδένου
 βόρ. ἰδιώμ. ἄλυσσοδέν-νω Κύπρ. ἄλυσσοδένου Μακεδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσι καὶ τοῦ ρ. δένω, παρ' ὃ καὶ
 δέν-νω.

Δένω δι' ἀλύσεως ἔνθ' ἄν. : Μὲ λαχάρα μ' ἄλυσσοδένει

κ' ἕνας ἀγῶνας μὲ ταράζει ΚΠαλαμ. Τρισεύγ. 45 || Ἄσμ.

Νὰ μὲ ἀλυσοδέσουνε μὲ μιὰ τσαπέλλα σὺκα
Λαρδαν.

Σκουτώνου ἀρκούδια μὲ φτιρά, λύκους ἄλυσουδιμένους,
σκουτώνου φίδια μὲ φτιρά ποῦ τρών τοὺς ἀντρεωμένους
Μακεδ.

Φέρετε τὰ κυνηγόκυλλα μ' τὰ ἀλυσουδεμένα
κι ἄς πάω καὶ νὰ κυνηγῶ καὶ 'ς σὰ κυνηγοτόπᾱ

Τραπ. Πβ. ἀλυσιδιάζω, ἀλυσιδώνω, ἀλυσώνω.

άλυσοδέσιμον τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῶν οὐς. ἄλυσι καὶ δέσιμον, δι' ὃ ἰδ. δέσιμο.

Τὸ δέσιμον δι' ἀλύσεως. Συνών. ἀλυσίδωμα.

άλυσοπλεγμένος ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἄλυσος καὶ τοῦ πλεγμένος μετοχ. τοῦ
ρ. πλέκω.

Ὁ ἔχων τοὺς πλοκάμους πλεγμένους ὡς ἄλυσιν, ἐπὶ
γυναικός: Ἄσμ.

Ἄνοιξε πόρτα τοῇ ξανθῆς, πόρτα τοῇ μαυρομάτας,
πόρτα τοῇ γαϊτανόφρουδης, τῆς ἀλυσοπλεγμένης.

Συνών. ἀλυσιδοπλεγμένος.

ἄλυσος ὁ, Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. Κέρκ. Κύπρ. Πελοπν.
(Κορινθ. Λάστ. Μάν. Μεσσ.) — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἄλυσους
Στερελλ.(Αἰτωλ. κ.ά.) ἄλ'σους Ἡπ. Θεσσ. Θράκ.(Ἀδρια-
νούπ.) Μακεδ. (Σέρρ. Σιάτ. κ.ά.) Στερελλ. (Ἀκαρναν.)
ἄλ'σους Ἡπ. ἄλτσους Μακεδ. (Βογατσ.) Παξ. ἄρτσους Κέρκ.
ἄλεσους Θράκ. ἄλτσους Μακεδ. (Βελβ. κ.ά.) ἄλυσος ἡ,
Ἡπ. Κάροπ. ἄλ'σους Θεσσ. ἄλτσους Θεσσ. ἄλυσος
Μέγαρ. Πελοπν. (Λακων.) κ.ά. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἄλυσος
Πόντ. (Κερασ. Οἰν.) ἄλ'σα Ἰμβρ. Λέσβ. Πληθ. ἄλυσος τὰ,
Μέγαρ. ἄλυσος Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἄλυσι. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,140.

1) Ἄλυσιν ἐνθ' ἄν.: Μουλάρι μὲ τὸν ἄλυσος Μάν. Ἄλυσος
τῆς καμπάνας-τοῦ ζωντανοῦ κττ. Κύπρ. Νὰ σὶ ἰδῶ 'ς τοὺν
ἄλτσου διμένον! (ἄρᾱ) Μακεδ. || Φρ. Πιρῶ ὡς σκύλλους
'ς τὴν ἄλ'σου! (διάγω οἰκτρῶς) Θεσσ. Εἶναι γὰρ τὸν ἄλτσου!
(ἐπὶ τοῦ παράφρονος. Συνών. φρ. ἰδ. ἐν λ. ἀλυσίδα 1)
Βογατσ. Τὰ πιδιά ἀπουλνεῖντι ἀπ' τοῦ σκυλίου σὰν τὰ
σκυλλιά ἀπ' τοὺν ἄλ'σου Μακεδ. Τ'ς ἄλ'σις τρώει (πνέει μένεα
κατὰ τινος) Λέσβ. Ἐφαγι τ'ς ἄλ'σις (κατέβαλε πᾶσαν προσ-
πάθειαν. Συνών. φρ. χάλασε τὸν κόσμος) Ἰμβρ. || Ἄσμ.

Νὰ κόψωμε τὸν ἄλυσος, νὰ βγάλωμε τοὺς σκλάβους
Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἀφέντη μου, 'ς τὴ τάβλα σου χρυσῇ κανδήλα καίει,
δίχως ἄλεσο κρέμαται, δίχως τὸ λάδι καίει

Θράκ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄλυσι 1. 2) Ἄλυσιν ἀνηρ-
τημένη εἰς τὴν ἐστίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κρεμοῦν τοὺς λέ-
βητας καὶ τὰς χύτρας Θράκ. (Ἀδριανούπ.) 3) Χρυσοῦν
περὶ τὸν τράχηλον γυναικεῖον κόσμημα ἐν εἴδει ἀλύσεως,
περιδέραιον Θράκ. Συνών. ἀλυσίδι 2. 4) Γυναι-
κεῖον κόσμημα τοῦ στήθους ἀποτελούμενον ἐξ ἐπαλλήλων
σειρῶν ἀλύσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρθῶνται φλωρία ἢ
ἐπίχρυσος νομίσματα Μέγαρ.: Ἐχω νὰ ἄλυσος μὲ τέσσαρα
κλωνία. 5) Συνεκδ. ἄγκυρα (ὡς προσδεδεμένη εἰς ἄλυσιν)
Πόντ. (Κερασ.): Ἄσμ.

Λεξᾶ ρίξτε τὴν ἄλυσαν, ξερβᾶ τὸ παλαμάριν.

άλυσώνω Λεξ. Βλαστ. Μετοχ. ἄλυσωμένος Κύπρ.
Πελοπν. κ.ά. — ΔΣολωμ. 5 ἄλυσωμένους Μακεδ. (Σίτοβ.)
Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. ἄλυσι.

Δένω μὲ ἄλυσιν ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἐνα καράβι ξέβγαίνε ἀπομέσα ἀπὸ τὴν Πόλι
καὶ παίρνει σκλάβους ἑκατὸν ὅλους ἄλυσωμένους
Πελοπν.

Πιάνει -ν- τὰ λάφια ζουντανά, τ' ἀρκούδια ἄλυσωμένα
Σίτοβ. — Ποίημ.

Μ' ὅλον ποῦ 'ναι ἄλυσωμένο | τὸ καθένα τεχνικὰ
καὶ εἰς τὸ μέτωπο γραμμένο | ἔχει «ψεύτρα ἐλευθερία»
ΔΣολωμ. ἐνθ' ἄν. Πβ. ἀλυσιδιάζω, ἀλυσιδώνω,
ἀλυσοδένω.

ἄλυτος ἐπίθ. σύνθη. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.
Τραπ. Χαλδ.) ἄλ'τους βόρ. ἰδιώμ. ἄλυτε Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἄλυτος.

1) Ὁ μὴ λυόμενος, ἐπὶ δεσμοῦ ἢ κόμβου Πόντ. (Κερασ.
Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. κ.ά.: Ἄλυτον κορδύλ' (ἄμμα,
κόμβος) Χαλδ. β) Ὁ μὴ ἐξακριβωθείς ἢ ὁ μὴ δυνά-
μενος νὰ ἐξακριβωθῇ διὰ μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν, ἐπὶ
μαθηματικοῦ προβλήματος ἐν τῇ σχολικῇ γλώσσῃ σύνθη.:
Πρόβλημα ἄλυτο. 2) Ὁ μὴ διαλυόμενος εἰς τὸ ὕδωρ,
ἐπὶ ἄλατος, ζαχάρεως κττ. Πόντ. (Τραπ. κ.ά.): Ἄλας ἄλυ-
τον. 3) Ὁ μὴ διαλυόμενος διὰ τῆς θερμότητος, ἄτη-
κτος, ἐπὶ βουτύρου, πάγου κττ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.
Τραπ. Χαλδ.): Βούτορον ἄλυτον Χαλδ. 4) Ὁ μὴ διὰ
τῆς σήψεως διαλυθείς, ὁ μὴ ἀποσυντεθείς, ἐπὶ νεκροῦ
σύνθη. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.): Τὸν
ἐβκάλασιν ἄλυτον (τὸν ἐξέθαψαν μὴπω διαλυθέντα) Κύπρ.
Ἄ, ποῦ νὰ μείνης ἄλυτος! (ἄρᾱ) Κύπρ. Ἀνάθεμα νὰ 'χη ἡ
ψυχὴ τση, ἄλυτη νὰ τὴν βγάλουνε! (ἄρᾱ) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)
Ἄλυτος ν' ἀπομέν' ὁ κύριος! (ὁ πατήρ σου!) Τραπ. Ἄλυτος
καὶ παράλυτος ν' ἀπομείνης! Κρήτ. || Ἄσμ.

Ὁμοῖος γυρίση τσαὶ σὲ 'δῇ τσαὶ βγάλῃ σε μεψάδι,
ἄλυτος το' ἀκατάλυτος νὰ καταῇ 'ς τὸν Ἄδην

(μεψάδι = ψεγάδι, μομφή) Μεγίστ. Συνών. ἀδέξιος
(II) 1, ἀκατάλυτος 2, ἀκέραιος 1 γ, ἄλειωτος 1 β.

άλυχτένω ἀμάρι. ἄλ'χτένω Μακεδ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἄλυχτιῶ. Ὁ μεταπλασμός κατὰ τὰ εἰς
-ένω ρήματα.

Ὑλαχτιῶ: Ν' ἄλ'χτιῶς κι νὰ βγῇ ἡ ψ'χή σ'! (νὰ ὑπο-
φέρῃς πολὺ κατὰ τὸν θάνατόν σου! Ἀρᾱ). Πβ. ἄλυχτο-
μανῶ, ἄλυχτιῶ, γαβγίζω, ὑλάζω.

άλύχτημα τό, Πελοπν. (Βασαρ.) — ΑΚαρκαβίτσ.
Ζητιᾶν. 182 ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι κι ἀντίλογ. 122 — Λεξ.
Μ. Ἐγκυκλ. ἀλύχτ'μα Ἡπ. Στερελλ.(Αἰτωλ. κ.ά.) ἀλύ-
χτισμα Κεφαλλ. — Λεξ. Βλαστ. ἀλύχτ'σμα Ἡπ. Θράκ.
(Αἰν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄλυχτιῶ. Ὁ τύπ. ἀλύχτισμα κατὰ τὰ
ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παράγωγα.

Ὑλακὴ κυνὸς ἐνθ' ἄν.: Τὰ σκυλλιά... ἔγρουζαν ἀδιάκοπα
ρίχνοντας ἀπ' ὦρα 'ς ὦρα κ' ἐν' ἀλύχτημα σὰν ξαφνιασμένα
ΑΚαρκαβίτσ. ἐνθ' ἄν. Γέλασε ἡ γραῖα μὲ γέλιο σὰν ἀλύχτημα
ΓΒλαχογιάνν. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀλυχτησιά, ἀλυχτιά,
γάβγισμα. Πβ. ἀλυχτομανητό, ἀλυχτομανιό,
ἀλυχτούρισμα.

